

Asia: VN/17113/2022

Lausuntopyyntö lakiluonnoksesta henkilötunnuksen käsittelyä koskevien säännösten täsmentämisestä

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Esityksen tavoitteena on täsmentää henkilötunnuksen käsittelyä koskevia säännöksiä ja se nivoutuu yhteen henkilötunnusjärjestelmän uudistamista koskevien säännösehdotusten kanssa. Muutoksella estettäisiin käyttäjän henkilöllisyyden todentaminen pelkällä henkilötunnuksella tai henkilötunnuksen ja nimen yhdistelmällä. Digi- ja väestötietovirasto kannatta esitystä ja pitää tärkeänä tämän periaatteen nostamista laintasoiseen sääntelyyn, koska nimen ja henkilötunnuksen yhdistelmää käytetään edelleen henkilön tunnistamisessa.

Esitetyllä muutoksella olisi vaikutusta käytössä oleviin ns. heikkoihin tunnistamistapoihin. Henkilön luotettava tunnistaminen edellyttää vahvaa sähköistä tunnistamista tai muuta vastaavan tasoista luotettavaa tunnistamiskeinoa. Käyntiasioinnissa henkilö voidaan tunnistaa luotettavasti virallisesta henkilöllisyystodistuksesta eli passista tai henkilökortista ja sähköisessä asiointissa ns. vahvan tunnistautumisen välineillä. Esitys ei muuttaisi näitä vaatimuksia. Vahvassa sähköisessä tunnistamisessa henkilötunnuksen käyttäminen yksilöintitekijänä henkilön nimen ohella on tarpeellista ja vahva sähköinen tunnistaminen tarkoittaakin käytännössä sitä, että luotettu kolmas osapuoli (tunnistuspalvelun tarjoaja) todentaa asiointipalvelulle palvelussa asioivan henkilön henkilötunnuksen ja nimen.

Esitetyllä muutoksella ei voitaisi kuitenkaan kokonaan poistaa väärinkäytösriskejä, joskin se on ilmeinen parannus suhteessa nykytilanteeseen. Muutos ei myöskään saisi aiheuttaa epäselvyyttä henkilötietojen käsittelystä tunnistamisessa. Niissä palveluissa, joissa heikkoja tunnistustapoja on mahdollista ja tarpeen käyttää, on riskit ja keinot niiden hallitsemiseksi arvioitava palvelukohtaisesti.

Muutoksella estettäisiin käyttäjän henkilöllisyyden todentaminen pelkällä henkilötunnuksella tai henkilötunnuksen ja nimen yhdistelmällä, mutta siinä ei oteta kantaa muihin

tunnistamistarkoituksessa kysyttäviin henkilötietoihin tai niiden varmentamiseen. Käytännössä tämä ei saisi johtaa tilanteisiin, joissa ennen lakimuutosta henkilöllisyys on todennettu kysymällä nimi ja henkilötunnus, ja jatkossa kysyttäisiin lisäksi jokin julkisista tietolähteistä helposti saatavissa oleva tieto, kuten esimerkiksi henkilön osoite. Esitetyn lainmuutoksen voimaan tullessa ei jatkossakaan tulisi käyttää tunnistuksessa helposti myös muiden kuin tunnistettavan henkilön saatavilla olevia lisätietoja. Palvelujen tuottajien tukemiselle käytännön soveltamisohjein ja esimerkein tulee todennäköisesti olemaan tarvetta.

Salovaara Timo
Digi- ja väestötietovirasto - Palvelut-osasto